

8. Економічна правда. Віртуальні активи в Україні. URL : <https://www.epravda.com.ua/columns/2020/09/1/664585/>
9. Вікіпедія. Валютний ринок. URL : <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%92%D0%B0%D0%BB%D1%8E%D1%82%D0%BD%D0%B8%D0%B9%D1%80%D0%B8%D0%BD%D0%BE%D0%BA>
10. МінФін. Індекс міжбанківських ставок овернайт. URL : <https://index.minfin.com.ua/ua/banks/mb/uonia/>

УДК 330.332

Бучко Тарас

студент групи ПФМ-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
м. Тернопіль, Україна

Науковий керівник: Радинський Сергій

кандидат економічних наук, доцент

доцент кафедри економіки та фінансів

Тернопільський національний технічний університет

імені Івана Пулюя

м. Тернопіль, Україна

Taras Buchcko

student of group PFm-51

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

Ternopil, Ukraine

Scientific supervisor: Sergiy Radynskiy

PhD (Economics), Associate Professor

Associate Professor of Economics and Finance Department

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

Ternopil, Ukraine

ЕКОНОМІЧНИЙ ЗМІСТ ТА ХАРАКТЕРНІ РИСИ ЕКОНОМІЧНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ СУБ'ЄКТА ЕКОНОМІКИ ECONOMIC CONTENT AND CHARACTERISTICS OF THE ECONOMIC ATTRACTIVENESS OF AN ECONOMIC SUBJECT

У теперішній час економіка країни потребує сталого розвитку. В умовах жорсткої міжнародної конкуренції на ринку капіталів, коли попит перевищує пропозицію, виникає проблема залучення інвестиційних ресурсів, що потребує формування сприятливого середовища.

Головна суть інвестиційної привабливості полягає в реалізації стратегії отримання максимального прибутку від вкладеного капіталу. Тому на сьогоднішній день, при розробці і прийнятті інвестиційних рішень, іноземний інвестор спирається на дослідження конкурентоспроможності регіональної економіки, а саме звертає увагу на регіони, які є більш привабливими.

Систематизація існуючих підходів до трактування сутності поняття «інвестиційна привабливість» дозволила нам виділити два підходи до інвестиційної привабливості – з позицій інвестора та з прив'язкою до об'єкта інвестиційна привабливість держави, регіону, галузі, суб'єкта господарювання (цінного паперу, деривативу, активу) та ін. (рис. 1).

Існують різні науково-методичні підходи щодо тлумачення сутності поняття «інвестиційна привабливість» з позиції інвестора. Так, наприклад, Н. Макарій вбачає в ній справедливу кількісну і якісну характеристики зовнішнього і внутрішнього середовища

об'єкта потенційно можливого інвестування [6, С. 53].

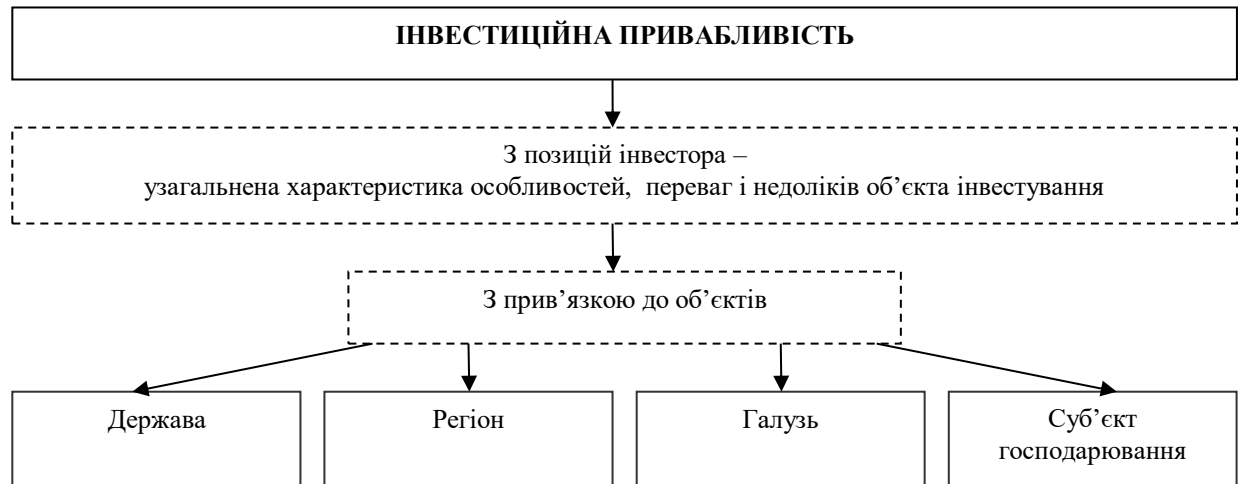

Рис. 1. Прояв сутності поняття «інвестиційна привабливість» [4, С. 214]

Я. Задорожна і Л. Дяченко теж схиляються до такого трактування інвестиційної привабливості, на їх думку, інвестиційна привабливість – це не тільки фінансово-економічний показник, а модель кількісних і якісних показників – оцінок зовнішнього середовища (політичного, економічного, соціального правового) і внутрішнього позиціонування об'єкта у зовнішньому середовищі, оцінка його фінансово технічного потенціалу, що дає змогу варіювати кінцевий результат [2, С. 32].

Український діловий журнал «Експерт» розглядає інвестиційну привабливість в поєднанні з ефективністю інвестицій та інвестиційною діяльністю: «ефективність інвестицій визначає інвестиційну привабливість, а інвестиційна привабливість активність інвестиційної діяльності».

Дещо з іншої позиції сутність інвестиційної привабливості розглядає О. Носова – науковець розглядає її як узагальнену характеристику переваг і недоліків об'єкта інвестування, вважає що це індикатор, показання якого дозволяють зробити висновки потенційним інвесторам про необхідність і доцільність вкладення фінансових засобів саме в даний об'єкт [8, С. 219].

Не можна не погодитися також з думкою вченого Л. Мамуля, який вбачає в інвестиційній привабливості рівень задоволення фінансових, виробничих, організаційних та інших вимог чи інтересів інвестора щодо конкретного об'єкта, яке може визначатися чи оцінюватися значеннями відповідних показників, у тому числі інтегральної оцінки [6, С. 84].

Дещо загальною є думка такого науковця як А. Дука, який розглядає її як інтегральну характеристику окремих елементів як об'єктів майбутнього інвестування з позиції перспективності їх подальшого функціонування і розвитку [1, С. 163].

Т. Кулінич вважає, що інвестиційна привабливість - це характеристика доцільності щодо інвестування в термінах здійснення інвестиційної діяльності з максимальним ефектом за мінімальних витрат [5, С. 9]. Науковці В. Захожай та М. Кіт поділяють думку, що інвестиційна привабливість є узагальнюючою характеристикою окремих напрямів і об'єктів з позиції конкретного інвестора [3, С. 11].

Необхідно відзначити, що інвестиційна привабливість характеризується компромісом між інвестором та учасником інвестиційного процесу. При цьому, досягнення високого рівня інвестицій при прийнятті рішення, щодо інвестування надзвичайно важливим є для інвестора, а розмір інвестицій та умови їх отримання є важливими для учасника, тобто особи котра прагне залучити інвестиційний ресурс.

Враховуючи наукові підходи, слід відмітити, що інвестиційна привабливість – це характеристика (якісна та кількісна) внутрішнього та зовнішнього середовища об'єкта інвестиційної діяльності. Основна сутність інвестиційної привабливості передбачає

стратегічні рішення для максимізації прибутку від інвестованого у проєкт капіталу. Відповідно в сучасних умовах, при формуванні та прийнятті управлінського рішення іноземний інвестор оцінює рівень конкурентоспроможності національної та регіональної економіки, а також формує уявлення про привабливість регіонів для реалізації інвестиційних проєктів.

Суперечливість статусу дефініції «інвестиційна привабливість» обґрунтовується тим, що кожен із учасників інвестиційного процесу вкладає в зміст та сутність даного поняття власне розуміння. Зокрема, стан інвестиційної привабливості можна визначити результатом інтегральної оцінки сфер діяльності у регіоні, він впливає на процес прийняття рішень, як інвестора, так і учасника інвестиційної діяльності. Визначаючи те, що рівень економічної ефективності реалізації інвестицій має ключове значення для інвестора, а розмір інвестицій та умови їх надання є дуже важливим для особи, учасника інвестиційної діяльності, необхідно узагальнити висновок, що інвестиційна привабливість – це результат узгодження інтересів учасників інвестиційного процесу (рис. 2).

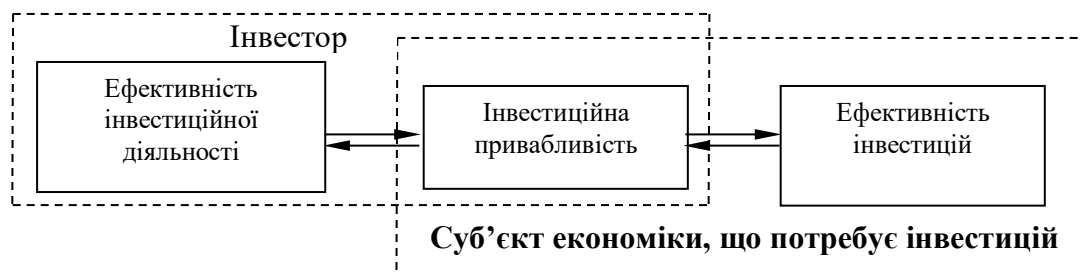

Рис.2. Інвестиційна привабливість як результат узгодження інтересів потенційного інвестора, та суб'єкта економіки, який потребує інвестицій [4, С. 215]

Швидкість досягнення консенсусу між інвестором та учасником інвестиційної діяльності впливає на рівень інвестиційної привабливості країни, регіону та суб'єкта господарювання. Відповідно, відзначаємо суперечливість категорії «інвестиційна привабливість», кожен із учасників може по-різному сприймати та визначати її особливості, а саме інвестор намагається максимізувати результати інвестиційної діяльності та оптимізувати віддачу від вкладеного капіталу, з іншої сторони учасник інвестиційної діяльності прагне залучити необхідний ресурс для реалізації задуму у вигляді інвестиційного проєкту.

Перелік використаних джерел:

1. Дука А. П. Теорія та практика інвестиційної діяльності. Інвестування : підручник для студ. ВНЗ. 2-ге вид. К. : Каравела, 2008. 432 с.
2. Задорожна Я. Є., Дядечко Л. П. Підвищення інвестиційної привабливості підприємництва як напрямок залучення інвестиційних ресурсів. *Інвестиції : практика та досвід*. 2007. №2. С.32-35.
3. Захожай В., Кіт М. Статистика інвестиційної діяльності. *Персонал*. 2007. № 8. С. 10-17.
4. Кремень О.К., Куберка В.І. Особливості оцінювання інвестиційної привабливості регіону. *Прикладна статистика: проблеми теорії та практики : зб. наук, пр.* К., 2010. Вип. 7. С. 212-224.
5. Кулініч Т. В. Оцінювання та регулювання інвестиційної привабливості виробничо-господарських структур: Автореф. дис... канд. екон. наук: 08.02.03; Нац. ун-т «Львів. Політехніка». Львів, 2004. 20 с.
6. Макарій Н. Оцінка інвестиційної привабливості українських підприємств. *Економіст*. 2001. № 10. С. 52-61.
7. Мамуль Л.О., Чернявська Т.А. Нові методичні підходи до аналізу інвестиційної

привабливості. *Вісник економічної науки України*. 2005. № 1. С. 83–89.

8. Носова О.В. Оцінка інвестиційної привабливості України: основні підходи. *Економіка і прогнозування*. 2013. № 3. С.119-137

УДК 336.71

Гуржий Тамара

кандидат економічних наук

доцент кафедри фінансів та обліку

Дніпровський державний технічний університет

м. Кам'янське, Україна

Tamara Hurzhiy

Ph.D. (Economics)

Associate Professor at Department of Finance and Accounting

Dniprovsky State Technical University

Kamianske, Ukraine

СТАН РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОГО РИНКУ УКРАЇНИ STATUS OF THE DEVELOPMENT OF THE BANKING MARKET OF UKRAINE

Банківський бізнес України як і більшість галузей економічної системи країни сьогодні відчуває на собі реалії російсько-української війни, зокрема, втрату багатьох відділень та інших активів банків під час бойових дій, складність (неможливість) фізичної доставки готівки в небезпечні регіони, евакуація працівників за кордон або в інші регіони України, вступ працівників до лав ЗСУ. Гостро відчуваються проблеми заморожування або уповільнення грошових потоків від кредитування населення та юридичних осіб, а також відтоку фінансових ресурсів через зняття готівки. Значною проблемою, серед інших, є втрата значної частини комісійних торгових комісій через скорочення (зупинення) експортно-імпорتنих операцій та внутрішньодержавного обороту. Проте, варто зазначити, що українська банківська система на сьогодні досить непогано справляється з безпрецедентною кризою. Більшість банківських послуг залишаються доступними в тих регіонах, де є фізична можливість їх надавати, проте ризики можуть наростати синхронно з погіршенням ситуації в країні [1].

Відповідно до офіційних статистичних даних НБУ [2] ще на початку 2014 р. банківська система налічувала 180 установ, наприкінці 2015 р. – 117, а вже станом на 01.03.2022 р. 69 од. Кількість банків з іноземним капіталом становила 31 банківську установу на початку березня 2022 р., з яких 22 зі 100% іноземним капіталом. Загальна кількість банків скоротилася на 60% з причин від неможливості ефективно функціонувати в кризових умовах до недостатнього рівня капіталізації згідно нових вимог регулятора. В кінці лютого 2022 року після початку активної фази російсько-української війни регулятор ухвалив рішення відкликати банківські ліцензії та ліквідувати банки, що перебували під контролем РФ, тому відбулося зменшення впродовж лютого-березня 2022 року загальної кількості банків ще на 2 од. Позбулися ліцензії АТ «Міжнародний Резервний Банк» (100% капіталу ПАТ «Сбербанк Росії») та ПАТ «Акціонерний комерційний промислово-інвестиційний банк» (99,77% капіталу Державної корпорації розвитку «ВЕБ.РФ») [3].

До війни доходи банків України в цілому зросли на 23,2% з 2014 по 2021 рік, що було забезпечено, насамперед, зростанням комісійних доходів на рекордні 69,7 % та процентних доходів на 10,3 %. Витрати банків за період 2014-2021 рр. в цілому зменшилися на 25,4%, що було обумовлено зменшенням процентних витрат на 47,7%, а також відрахувань в резерви на 96,7%, хоча і спостерігалось збільшення комісійних витрат на 86,1% та загальних адміністративних витрат на 42,9% за весь період аналізу. Найбільший обсяг доходів банківських установ припадав на 2021 рік, коли банківська система почала оговтуватися від